

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: У-633/03
Бања Лука, 27.9.2006. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Фикрета Кршлаковића, као предсједника вијећа, те Јанка Нинића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Снежане Црнојевић, у управном спору по тужби С. П. из Б. Л. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења туженог Министарства, број 05-050-01-360/03 од 22.5.2003. године, у предмету враћања посједа стана, у сједници вијећа одржаној дана 27.9.2006. године, донио је

ПРЕСУДУ

1. Тужба се уважава, оспорени акт се поништава.
2. Одбија се жалба Н. Д. из Б. Л. против рјешења Министарства, Одсјека Б. Л., број 05-050-02-02-112/02 од 03.4.2003. године.
3. Ова пресуда у свему замјењује оспорени акт.

Образложење

Оспореним актом уважена је жалба Н. Д. из Б. Л. против рјешења Одсјека Б. Л. број 05-050-02-02-112/02 од 03.4.2003. године тако што је одлучено да се то рјешење поништава у цјелини и предмет враћа првостепеном органу на поновно рјешавање. А тим првостепеним рјешењем одлучено је: да се потврђује да је Н. Д. на дан 01.04.1992. године био носилац станарског права на стану у Бањој Луци у улици С. М., чији је давалац на коришћење ЕП Е. Б. Л. и да му се дозвољава враћање тога стана у посјед (тачка 1. и 2. диспозитива); да се тужиоцу утврђује престанак права привременог коришћења тога стана и да га је он дужан предати у посјед Н. Д. у року од петнаест дана од дана достављања тога рјешења (тачка 3. и 4. диспозитива).

У образложењу оспореног акта наводи се да је Н. Д. захтјев поднио "опреза ради... само у случају деложације из стана у улици Ј. Д.", да "ни од једног уговарача код надлежног суда у Бањој Луци није поднешен захтјев за ракид уговора о извршеној замјени" и да тужилац није у законском року поднио захтјев за поврат посједа стана у улици Ј. Д. бр. 16. Затим се налаже првостепеном органу: да утврди да ли је З. В. поднио захтјев за поврат стана у улици Ј. Д.; да ли је С. П. поднио захтјев за поврат тог истог стана; да се саслуша Н. Д. на околност да ли "остаје при поднешеном захтјеву или исти повлачи" и да утврди да ли је "код надлежног суда покренут поступак раскида уговора о замјени станова између С. П. и Н. Д."

Благовременом тужбом тужилац оспорава законитост тога акта, истичући: да је Н. Д. 1994. године у стан, у ул. Ј. Д., у Б. Л., на којем је он (тужилац) био носилац станарског права, уселио на основу рјешења надлежног

општинског органа о замјени станова; да је он био принуђен да се пресели у стан на коме је носилац станарског права био Н. Д., у ул. С. М., у Б. Л.; да је Н. Д. у априлу 2000. године поднио захтјев за поврат стана у ул. С. М., па да и њему (тужиоцу) припада право према одредбама члана 2. а). став 4. закона о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине на враћање посједа стана у ул. Ј. Д., у Б. Л.; да је при том ирелевантно што је Н. Д. захтјев за поврат стана у овој управној ствари поднио "опреза ради". Предлаже да се тај акт поништи.

Тужена страна није дала одговор на тужбу, а списе предмета није доставила ни на поновљено тражење овог суда, па је тако преостало да се овај управни спор ријеши и без тих списа на основу одредаба члана 32. став 3. Закона о управним споровима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 12/94 – у даљем тексту: ЗУС).

ЈМДП Е. Републике Српске, ЗДП Е. п.о. Б. Л., давалац предметног стана на коришћење и отуда заинтересовано правно лице за исход поступка у овом управном спору у смислу одредаба члана 16. ЗУС-а, у свом одговору наводи: да је према одредбама Закона о измјенама и допунама Закона о стамбеним односима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 19/93), тужиоцу, у поступку "рационализације станова", као давалац стана на коришћење понудио стан у ул. С. М., у Б. Л., на којем је носилац станарског права био Н. Д.; да је тужилац ту понуду одбио, па да је покренут поступак код надлежног органа тадашње Општине Бања Лука, који је "резултирао усвајањем његове понуде као даваоца стана на коришћење". Предлаже да суд "у складу са важећим законским прописима и у границама датих овлашћења, заснованих на закону, донесе пресуду, узимајући у обзир ситуацију у којој се налазе породице П. и Д., а у смислу рјешавања њиховог стамбеног питања".

Н. Д. из Б. Л., такође заинтересовано лице за исход поступка у овој ствари, као садашњи корисник спорног стана, у свом одговору наводи да сматра да је тужена страна правилно поступила у доносећи оспорени акт, те да "нема никаквог правног основа да се тужитељу усвоји тужбени захтјев", јер да се ради "о исцрпљивању и кориштењу процесних могућности које пружа Закон и да тужитељ злоупотребљава ове могућности". Додаје, да је код Основног суда у Бањој Луци, у предмету П-824/03, у току парнични поступак по његовој тужби против "власника стана" ради утврђења правне ваљаности уговора о коришћењу спорне стамбене јединице.

Размотривши тужбу и оспорени акт по одредбама члана 39. ЗУС-а, затим одговоре заинтересованих лица и списе предметне управне ствари, које су странке приложиле уз тужбу, односно одговоре на тужбу, овај суд је одлучио као у диспозитиву ове пресуде из слиједећих разлога:

Неспорна је чињеница да је Н. Д. дана 17.3.2000. године напријед наведеном првостепеном органу поднио захтјев за враћање посједа спорног стана. У тачки 5. обрасца тога захтјева, гдје подносилац захтјева треба да означи дан, мјесец и годину кад жели да располаже са траженим станом, рукописом је, умјесто датума, написано "само у случају деложације".

Поступајући по том захтјеву, првостепени орган је донио напријед наведено рјешење од 03.4.2003. године. Истог дана, дакле, 03.4.2003. године исти орган је донио и рјешење број 05-050-02-02-112/02, којим се тужиоцу дозвољава враћање посједа стана ул. Ј. Д. у Б. Л. примјеном одредаба члана 2. а) став 4. Закона о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине. Истовремено је утврђено да Н. Д. престаје право коришћења тога стана уз обавезу да из њега, заједно са члановима његовог породичног домаћинства, исели у року од петнаест дана од дана примитка тога рјешења.

Полазећи од одредаба члана 16. став 1. Закона о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине ("Службени гласник Републике Српске", бр. 38/98, 12/99, 31/99, 38/99, 65/01, 13/02, 39/03 и 96/03 – у даљем тексту: Закон...), да је посљедњи дан за враћање стана у посјед по одредбама тога закона био 19.4.2000. године, слиједи да је Н. Д. захтјев за поврат посједа стана у ул. С. М. поднио благовремено. Чланом 2. а) став 1. и 4. тога закона прописано је: да се његове одредбе примјењују и на уговоре о замјени стана, гдје је та замјена извршена у периоду од 1. априла 1992. до 19. децембра 1998. године у складу са Законом о стамбеним односима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 19/93, 12/99 и 31/99), па да, у случају када је само једна странка која је закључила уговор о замјени, поднијела захтјев за поврат стана прије истека рока из члана 16. тога закона, да ће надлежни орган о захтјеву писменим путем обавијестити надлежни орган општине на чијој територији се налази замијењени стан за који захтјев није поднесен, те да ће по примитку такве обавијести и тај орган сматрати да је захтјев за поврат стана, који је у његовој надлежности, поднесен прије истека рока из члана 16. и о захтјеву одлучити у складу са Законом.... Како је напријед наведени првостепени орган надлежан да одлучује о враћању посједа оба стана, тј. стана у ул. С. М. и стана у ул. Ј. Д., то је тим законским одредбама успостављена правна фикција да је даном подношења захтјева Н. Д. за поврат посједа стана у ул. С. М. поднесен и захтјев тужиоца за враћање посједа стана у ул. Ј. Д., па остаје обавеза да се и по захтјеву тужиоца одлучи чак за случај да Н. Д. одустане од свог захтјева. При том се указује да је правно ирелевантна ознака тужиоца у тачки 5. његовог захтјева, гдје је умјесто ознаке датума кад жели да располаже са траженим станом, уписао "само у случају деложације". Наиме, такав услов није у складу са одредбама тачке 3. 5. Упутства о примјени чланова 8.-11. и чланова 15.-18. Закона о престанку примјене Закона о кориштењу напуштене имовине ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/99) и обрасцом захтјева за враћање стана носиоцу станарског права, као саставном дијелу тога Упутства. Уосталом, и за случај његовог одустанка од тога захтјева, остала би обавеза првостепеног органа да продужи вођење поступка у предметној управној ствари ако би то захтијевао тужилац као противна странка. А из понашања тужиоца јасно произилази да он на таквом захтјеву инсистира. С тим у вези указује се и на чињеницу да је он у предмету овог суда број У-351/95 оспорио законитост рјешења Министарства за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности и, грађевинарство Републике Српске, број 01-372-446/95 од 29.6.1995. године, којим је одбијена његова жалба против рјешења тадашњег Општинског секретаријата за привреду, Одсјека за управно-правне послове Бања Лука, број 03-372-2088/94 од 01.2.1995. године, а којим је усвојен захтјев ЕП Е. – Дирекције Б. Л., као даваоца стана на коришћење за замјену трособног стана у ул. Б. П. (сада ул. Ј. Д.) у Б. Л., на којем је он тада био носилац станарског права, за двособан стан у ул. С. М.,

такође у Б. Л., на којем је носилац станарског права био Н. Д., тако да је пресудом овог суда од 19.8.1997. године то рјешење поништено.

Полазећи од таквог, неспорног чињеничног стања, указују се неоснованим напријед наведени налази тужене стране првостепеном органу, па се с тим у вези посебно указује да није јасно откуд налог за утврђење да ли је З. В. поднио захтјев за поврат стана у улици Ј. Д., код чињенице да је тај стан тужилац добио од тог лица у замјену за његов (тужиочев) стан у З., тако да се та чињеница указује потпуно ирелевантном за исход поступка у овој ствари. С друге стране, замјена станова између тужиоца Н. Д. није услиједила по основу уговора између њих у смислу одредаба члана 32. тада важећег Закона о стамбеним односима, већ по одредбама члана 4. Закона о измјенама и допунама Закона о стамбеним односима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 19/93), па отуда остаје беспредметан и налог да се утврди да ли је "код надлежног суда покренут поступак раскида уговора о замјени станова између С. П. и Н. Д."

Код таквог стања ствари, овај суд налази да су оспореним актом остварени разлози из члана 10. став 1. тачка 1. и 3. ЗУС-а, па се отуда тужба у овом управном спору уважава тако да се тај акт поништава на основу одредаба члана 41. став 1. и 2. тога закона и истовремено овај спор рјешава у пуној јурисдикцији, јер природа ствари то дозвољава, а подаци поступка пружају поуздан основ за то (члан 41. став 3. ЗУС-а).

Записничар
Снежана Црнојевић

Предсједник вијећа
Фикрет Кршлаковић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Амила Подрашчић